

Elektrik Mühendisleri Odası
Ankara Şubesi
Nevşehir-Aksaray-Ş.Koçhisar
Enerji Formu

AKSARAY'DA TARIM VE ENERJİNİN SORUNLARI

Ramazan
KOÇAK
Elektrik
Mühendisi

Sorunlar ve çözümler

- MEDAŞ Aksaray İl Müdürlüğü,TEİAŞ' a ait üç adet Trafo Merkezinden Elektrik alarak sorumluluk bölgesindeki abonelerine hizmet etmektedir.
- Şereflikoçhisar TM' den; Sarıyahşi ve Ağaçören ilçeleri ile bu ilçelere bağlı Kasaba ile 12 adet Köy beslenmektedir.
- Kızören TM' den; Eskill ilçesine bağlı yaylalar ve bu bölgede bulunan Tarımsal Sulama tesisleri beslenmektedir.

- İl Merkezinde bulunan 154/31,5 KV Tümosan TM' den ise İl Merkezi ile birlikte 4 adet ilçe ve bu ilçelere bağlı Kasaba ve Köyler ile Organize Sanayi Bölgesi beslenmektedir.
- Tümosan TM' de meydana gelen programlı kesinti ve inkıtalarda yukarıda belirtilen bölgeler elektriksiz kalmaktadır.
- İl Merkezi ile 4 adet ilçe ve Organize Sanayi Bölgesindeki sürekli olarak artan enerji talebini karşılayacak şekilde Tümosan TM' ye ilave olarak uygun bir bölgeye 154/31,5 KV yeni bir Trafo Merkezinin tesis edilmesi önem arz etmektedir.

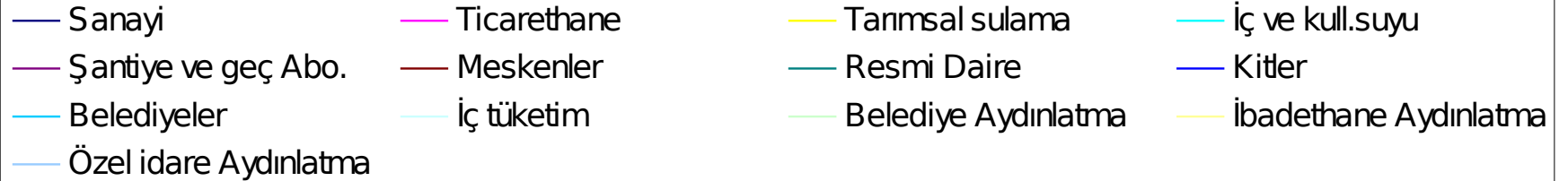
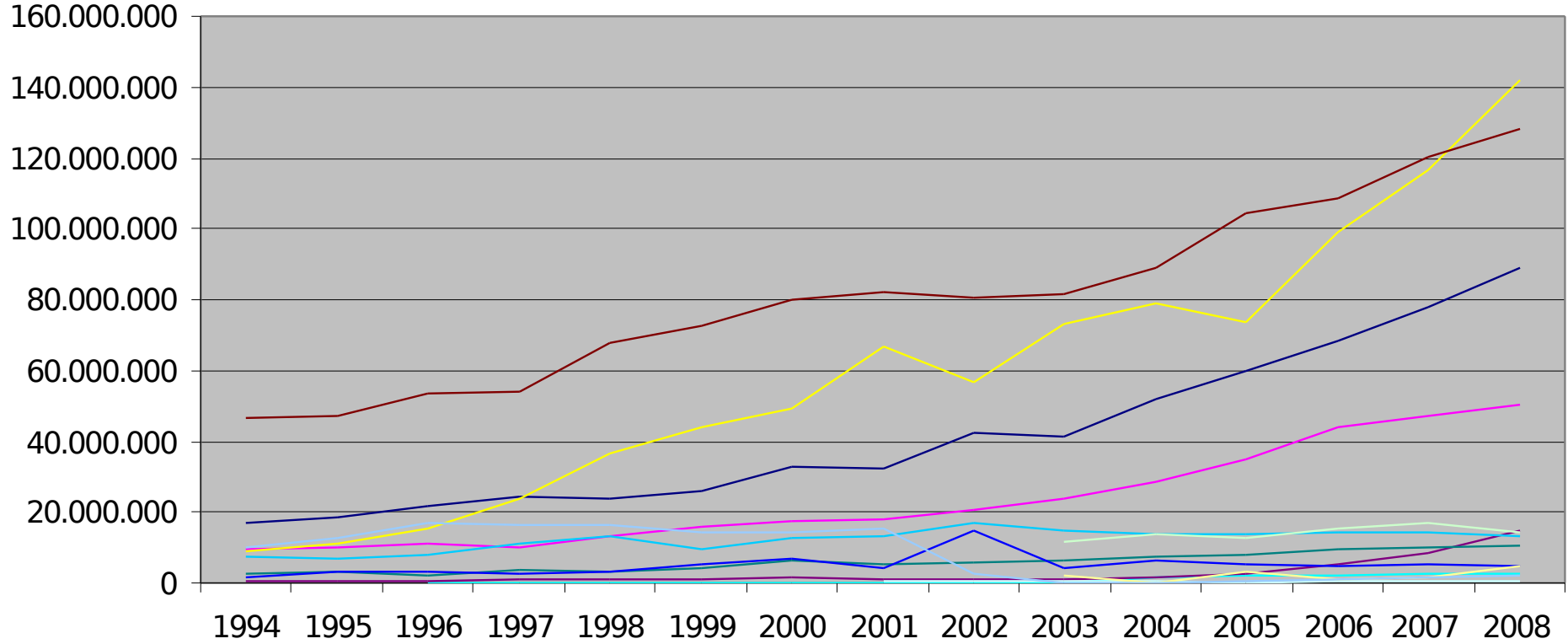
- Konya İl sınırları içerisinde bulunan Kızören TM 154 KV Enerji İletim hattı olarak radyal çıkış olması nedeni ile özellikle sulama sezonunun yoğun olduğu aylarda gerilim düşümleri meydana gelmekte ve söz konusu hatta oluşan kesintilerde TM enerjisiz kalması nedeniyle bölgedeki abonelerde enerjisiz kalmaktadır.
- Söz konusu sorunun çözümü için Kızören TM' nin Aksaray Merkezde bulunan Tümosan TM ile 154 KV ringinin oluşturulması gerekmektedir.

1994-2008 Yılları Arası Abone Grubu Bazında Tüketim (kWh)

Abone grubu	1994	1999	2004	2008
Sanayi	17.186.272	26.171.017	52.064.149	88.979.525
Ticarethane	9.308.112	15.817.685	28.753.099	50.181.096
Tarımsal sulama	9.024.448	44.109.705	78.846.659	141.801.333
İç ve kull.suyu	685.654	0	1.710.091	2.545.475
Şantiye ve geçici	735.001	1.261.485	1.379.593	14.950.212
Meskenler	46.653.652	72.360.591	89.242.404	128.348.630
Resmi Daire	2.659.843	4.061.196	7.320.203	10.611.558
Kitler	1.666.261	5.258.355	6.105.390	4.956.076
Belediyeler	7.164.738	9.292.327	13.669.677	13.121.110
İç tüketim			476.161	387.730
Belediye Aydınlatma			13.811.116	14.491.792
İbadethane Aydınlatma			0	4.719.782
Özel idare Aydınlatma	10.245.582	14.173.237	231.061	1.881.557
TO PLAM	105.329.563	192.505.598	293.609.603	476.975.876

- Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi kullanılan toplam enerji; 1994-2008 yılları arasında yaklaşık 4,5 kat artmıştır.
- Tarımsal sulamada kullanılan enerji ; 1994-2008 yılları arasında yaklaşık 15 kat artmıştır.
- Sanayide ve ticarethanelerde kullanılan enerji bu yıllar arasında yaklaşık 5 kat artmıştır.
- Meskenlerde ise yine bu dönemde kullanılan enerji miktarındaki artış yaklaşık 3 kat olmuştur.

1994-2008 Yılları Abone Grubu Bazında Tüketim (kWh)

1994-2008 Yılları Arası Abone Grubu Bazında Tüketimin Genel Tüketim İçerisindeki Payı

Abone grubu	1994	1999	2004	2008
Sanayi	16,32	13,59	17,73	18,65
Ticarethane	8,84	8,22	9,79	10,52
Tarımsal sulama	8,57	22,91	26,85	29,73
İç ve kull.suyu	0,65	0,00	0,58	0,53
Şantiye ve geç Abo.	0,70	0,66	0,47	3,13
Meskenler	44,29	37,59	30,39	26,91
Resmi Daire	2,53	2,11	2,49	2,22
Kitler	1,58	2,73	2,08	1,04
Belediyeler	6,80	4,83	4,66	2,75
İç tüketim	0,00	0,00	0,16	0,08
Belediye Aydınlatma	0,00	0,00	4,70	3,04
İbadethane Aydınlatma	0,00	0,00	0,00	0,99
Özel idare Aydınlatma	9,73	7,36	0,08	0,39
TOPLAM	100	100	100	100

1994-2008 Yılları Arası Abone Grubu Bazında Tüketimin Genel Tüketim İçerisindeki Payı (%)

- Tarımsal Sulamanın 1994-2008 yılları arasında genel tüketim içerisindeki payı %8,57 den %29,73 e yükseldiği görülmektedir.
- Sanayide kullanılan elektriğin 1994-2008 yılları arasında genel tüketim içerisindeki payı %16,32 den %18,65 e yükseldiği görülmektedir.
- Meskenlerde 1994-2008 yılları arasında genel tüketim içerisindeki payı %44,29 dan %26,91 e düştüğü görülmektedir.
- Bu verilerden anlaşılacağı üzere bu dönemde kullanılan elektrik enerjisinde en büyük talebin tarımdan geldiği görülmektedir.

1994-2008 Yılları Arasındaki Kayıp-Kaçak Oranları

YIL	ALINAN ENERJİ kWh	SATILAN ENERJİ kWh	KAYIP KAÇAK kWh	KAYIP KAÇAK %
1994	127.722.141	95.083.981	22.392.578	17,53
1995	137.039.042	100.844.823	23.516.992	17,16
1996	160.135.312	116.673.125	26.372.337	16,47
1997	180.796.577	130.315.623	34.163.537	18,90
1998	215.132.727	161.804.383	36.960.783	17,18
1999	235.401.258	178.332.361	42.895.660	18,22
2000	262.097.067	204.504.853	40.620.774	15,50
2001	266.828.585	227.287.175	28.471.530	10,67
2002	275.882.253	242.838.706	33.043.547	11,98
2003	293.130.847	259.373.969	33.756.878	11,52
2004	325.834.602	293.609.603	32.224.999	9,89
2005	348.720.528	320.995.379	27.725.149	7,95
2006	405.610.393	375.145.910	30.464.483	7,51
2007	458.085.497	422.433.645	35.651.852	7,78
2008	518.092.360	476.975.876	41.116.484	7,94

Aksaray'da Tarım

Tarım,, Aksaray'da ekonominin can damarıdır. Son Yıllarda çıkartılan teşvik yasalarıyla birlikte Aksaray da yapılan en önemli yatırımlar yine tarım sektöründe olmuştur. Bunlara verilebilecek en önemli örnekler Sütaş ve Şeker Fabrikasıdır. Bu fabrikaların faaliyete başlamasının ardından pancar ve yem bitkilerine büyük talep doğmuştur.

Tarım insan neslinin devamı için gerekli en temel ihtiyacı olan gıda maddeleri ihtiyacının karşılanması, sanayi sektörüne hammadde sağlaması, sanayi ürünlerine talep yaratması, ulusal gelir ve ihracata katkıları ve işsizliğe karşı istihdam yaratma gibi özellikleri nedeniyle büyük öneme sahiptir.

- Türkiye ve Hollanda arasında 2006 yılının rakamlarıyla bir kıyas yaparsak;

	Türkiye	Hollanda
Yüzölçümü (km ²)	790.000	34.000
Nüfus(milyon)	71.000.000	16.200.000
Kırsaldaki Nüfus	25.000.000	1.500.000
Tarımda İstihdam	6.000.000	600.000
Toplam İhracat Geliri	86 Milyar dolar	281 milyar dolar
Tarım ihracatı Geliri	6 Milyar Dolar	60 milyar dolar

- Tarım Projesinin Yapılması
- Tarımda verimliliğin artırılması
- Tarımsal verimliliğin artırılması için amacına uygun teşvik verilmesi
- Tarımsal alanların sulanması

Aksaray'da Tarım Alanlarının Sulama Durumu (Ha.)

Tarım Arazisi Toplamı	420.430
Kuru Tarım Alanı	363.406
Sulu Tarım Alanı	57.024

Tarımsal Sulamada Verimliliğin Artırılması için Yapılması Gerekenler

- 1-** Yüzey sulama yöntemleri yerine (salma sulama), sulama randımanı yüksek olan yağmurlama, damla sulama sistemleri yaygınlaştırılmalı ve bu sulama yöntemleri ile maksimum verim alınacak olan bitkiler tespit ve teşvik edilmelidir. Bunun için bu sulama yöntemlerine özel, düşük faizli krediler oluşturularak çiftçiler teşvik edilmelidir.
- 2-** DSI ve Köy Hizmetlerine ait açık kanal sulama tesisleri basınçlı sistemlere dönüştürülmelidir.

3-Yer altı sulama sahalarında kuyu açılması, su kullanımı disiplin altına alınmalı, bu konuda DSİ ve sulama kooperatifleri kontrolünde daha etkin bir çalışma yapılmalıdır.

4- Basınçlı sistemle yağmurlama , damla sulama

sistemleri yapan çiftçilere indirimli elektrik enerji ve su

fiyatları uygulanmalıdır.

5- Elektrikle tarımsal sulama yapılacak bölgelerde, Enerji Bakanlığı ve Tarım bakanlığı ve konuyla ilgili tüm kamu kurumları ve sivil kurumlar koordineli çalışmalıdır.

6- Devlet ve vatandaş tarafından yapılan mevcut trafo ve enerji nakil hattı tesislerin iyileştirilmesi ve verimli kullanılması için gerekli çalışmalar ve yatırımlara hemen başlanmalıdır.

7- Yeraltı Suları hızla tükenmektedir. Binlerce yılın birikimi olan bu doğal hazinemiz son 15 yılda pompa ile sulamanın artmasıyla birlikte tükenme noktasına gelmiştir. Su seviyeleri 20 ila 30 metre arasında düşmüştür. Yer altı sularımız bir hazinedir ve neslimizin devamı için son derece önemlidir. Bu nedenle yeraltı suları sulamada en son çare olarak düşünülmelidir.

8- Sulama için en uygun kaynak denize dökülen akarsularıdır(Göksu gibi). Bu akarsular geçtiği güzergahlarında ekolojik dengesini gözetmek amacıyla denize dökülmeden önce en uygun noktadan alınarak Bölgemizdeki uygun su depolama alanlarına basılmalıdır. (Eşmekaya Barajı gibi..)

- 9- Akarsuların borularla nakledilmesi, depolanması ve buradan tarlaları dağıtılması işi KOP (Konya Ovası Projesi) Kapsamına alınması sağlanmalıdır.
- 10- Bu projenin acilen hayata geçmesi için kamuoyu oluşturulmalı, ve Aksaray 'ın en öncelikli projesi olduğu vurgulanmalıdır.